

Nr 69

Av herr Dahlgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande Jordbrukets maskinlånefond.

(Lika lydande med motion nr 59 i Första kammaren)

Med jordbrukets fortgående rationalisering har efterfrågan på lån ur Jordbrukets maskinlånefond ökat. Hushållningssällskapens ansökningar om tilldelning av lånemedel har under senare år uppgått till 10 à 12 miljoner kr. per budgetår. Under budgetåren 1962/63 och 1963/64 beräknas amorteringarna uppgå till ca 5 milj. kr. per år. Från budgetåret 1955/56 kvarstår 1 milj. kr. i outnyttjade anslagsmedel, och dessutom kvarstår vid utgången av budgetåret 1962/63 2,5 milj. kr. i odisponerad behållning. Detta innebär att en betydande restriktivitet nu måste iakttagas vid utlämnande av maskinlån, vilket kan befaras verka återhållande på rationaliseringsverksamheten inom jordbruket.

Ett anmärkningsvärt förhållande är vidare, att maskinlånens räntesatser icke anpassats till ränteläget i stort. I varje fall föreligger här en betydande eftersläpning. När Jordbrukets maskinlånefond inrättades 1948 fastställdes räntesatsen till 4 %. Successivt har denna sedan höjts och utgör sedan slutet av 1962 5 %. Den senaste höjningen genomfördes trots att diskontot sänkts två gånger dessförinnan.

I samband med utlämnande av maskinlån kan om vissa villkor uppfylles även bidrag lämnas. Bidragsgivningen är nu begränsad till att avse dyrbarare specialmaskiner och kan utgå med högst 20 % av köpeskillingen för maskinen. Normalt skall vidare gälla, att de brukningsdelar som betjänas av maskin för vilken bidrag utgått till minst 65 % skall utgöras av brukningsdelar med högst 20 hektar åker.

Denna bestämmelse måste nu anses föråldrad. I synnerhet som bidrag numera endast utgår till dyrare specialmaskiner kan denna begränsning icke vara ändamålsenlig. Det kan ifrågasättas om någon begränsning över huvud taget skall ifrågakomma i detta sammanhang.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandling av nionde huvudtiteln, punkt 161

a. måtte medge, att det för budgetåret 1955/56 anvisade investeringsanslaget till Jordbrukets maskinlånefond må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet;

b. i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag måtte anvisa ett investeringsanslag om kronor 3 000 000 att tillföras fonden;

c. måtte besluta medge slopande av nuvarande villkor för bidrag från Jordbrukets maskinlånefond av den åkerareal, som innehaves av de jordbrukare som deltagit i den gemensamma maskinanvändningen, minst 65 procent skall tillhöra brukningsdelar med högst 20 hektar åker, i enlighet med vad i motionen anförts; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderlig författningsändring.

Stockholm den 18 januari 1963

Anders Dahlgren

Arne Magnusson
i Nennesholm

Lennart Mattsson

Arne Persson
i Heden

Einar Larsson
i Borrby

Gustaf Svensson
i Vä

Einar Gustafsson
i Kårby